

5127-A
M.A. (FINAL) EXAMINATION, 2019
HISTORY
Paper – II (A)
ANCIENT INDIAN NUMISMATICS

Time: Three Hours
 Maximum Marks: 100

PART – A (खण्ड – अ) [Marks: 20]

Answer all questions (50 words each).

All questions carry equal marks.

सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 50 शब्दों से अधिक न हो।

सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

PART – B (खण्ड – ब) [Marks: 50]

Answer five questions (250 words each),

selecting one from each unit. All questions carry equal marks.

प्रत्येक इकाई से एक-एक प्रश्न चुनते हुए, कुल पाँच प्रश्न कीजिए।

प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 250 शब्दों से अधिक न हो।

सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

PART – C (खण्ड – स) [Marks: 30]

Answer any two questions (300 words each).

All questions carry equal marks.

कोई दो प्रश्न कीजिए। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 300 शब्दों से अधिक न हो।

सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

PART – A / ਖਣਡ – ਅ

Q.1 Answer all the following questions-

ਨਿੱਜ ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕੇ ਉਤਤਰ ਦੀਜਿਏ—

(i) Define Punch – Marked Coins.

ਆਹਤ / ਪੰਚਮਾਰਕ ਸਿਕਕਾਂ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਂਜਿਏ।

(ii) Define Cast Coins.

ਢਲਵਾਂ ਸਿਕਕਾਂ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਂਜਿਏ।

(iii) Write a short note on Bayana Hoard of the Coins.

ਸਿਕਕਾਂ ਕੇ ਬਧਾਨਾ ਸੰਚਾਰ ਪਰ ਏਕ ਸੰਕਿਤ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖਿਏ।

(iv) Define Palaeography.

ਪੁਰਾਲਿਪਿਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਂਜਿਏ।

(v) Define Coins of Janapadas.

ਜਨਪਦਾਂ ਕੇ ਸਿਕਕਾਂ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਂਜਿਏ।

(vi) Write two characteristics of Indo – Greek Coins.

ਝੱਡੇ – ਯੂਨਾਨੀ ਸਿਕਕਾਂ ਕੀ ਦੋ ਚਾਰਿਤ੍ਰਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਲਿਖਿਏ।

(vii) Write two specific features of Gupta Coins.

ਗੁਪਤ ਸਿਕਕਾਂ ਕੇ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁਖ ਲਕਘਾਂ ਕੋ ਲਿਖਿਏ।

(viii) Write a short note on the Coins of Chola Dynasty.

ਚੋਲਵੰਸ਼ ਕੇ ਸਿਕਕਾਂ ਪਰ ਸੰਕਿਤ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖਿਏ।

(ix) Write two specific features of Malav Coins.

ਮਾਲਵ ਸਿਕਕਾਂ ਕੇ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁਖ ਲਕਘਾਂ ਕੋ ਲਿਖਿਏ।

(x) Write a short note on the Survaniya Hoard.

ਸੁਰਵਾਨਿਆ ਸੰਚਾਰ ਪਰ ਸੰਕਿਤ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖਿਏ।

PART – B / ਖਣਡ – ਬ

UNIT -I/ ਇਕਾਈ – I

Q.2 How do the coins throw light on different aspects of History? Explain.

ਮੁਦ्रਾਯੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਕੇ ਵਿਵਿਧ ਪਕ्षਾਂ ਕੋ ਕੈਂਸੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰਤੀ ਹੈਂ? ਸਪਣਾ ਕਰੋ।

Q.3 Write a note on the technology of Punch-marked Coins.

ਪੰਚਮਾਰਕ ਸਿਕਕਾਂ ਕੀ ਤਕਨੀਕ ਪਰ ਏਕ ਟਿੱਧਣੀ ਲਿਖਿਏ।

UNIT -II/ ਇਕਾਈ – II

Q.4 Write a note on Indigenous origin of Indian Coins.

ਭਾਰਤੀਯ ਸਿਕਕਾਂ ਕੀ ਦੇਸ਼ਜ ਉਤਪਤੀ ਪਰ ਏਕ ਟਿੱਧਣੀ ਲਿਖਿਏ।

Q.5 Evaluate the role of guilds in the origin of Coins.

ਸਿਕਕਾਂ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੇਣਿਆਂ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਾ ਮੂਲਧਾਰਕ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

UNIT -III/ ਇਕਾਈ – III

Q.6 Discuss the difference between Tribal and the Coins of the Janapadas.

ਜਨਜਾਤਿ ਏਂ ਜਨਪਦਾਂ ਕੇ ਸਿਕਕਾਂ ਕੇ ਮਧਾ ਅੰਤਰ ਕੀ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

Q.7 Write a note on the role of Kushanas in Indian Coins History.

ਭਾਰਤੀਯ ਸਿਕਕਾਂ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਮੈਂ ਕੁਣਾਣਾਂ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਪਰ ਟਿੱਧਣੀ ਲਿਖਿਏ।

UNIT -IV/ ਇਕਾਈ – IV

Q.8 Write a note on Chola Coins.

ਚੋਲ ਸਿਕਕਾਂ ਪਰ ਏਕ ਟਿੱਧਣੀ ਲਿਖਿਏ।

Q.9 Write in brief the Coins of Gupta Period.

ਗੁਪਤਯੁਗੀਨ ਸਿਕਕਾਂ ਕਾ ਸਂਕ਷ੇਪ ਮੈਂ ਉਲਲੇਖ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

UNIT -V/ ਇਕਾਈ – V

Q.10 What is contribution of the coins of Yaudheyas and Malavas in History of Rajasthan?

Explain.

ਰਾਜसਥਾਨ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਮੈਂ ਯੌਧੇਯਾਂ ਏਂ ਮਾਲਵਾਂ ਕੇ ਸਿਕਕਾਂ ਕਾ ਕਿਥਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ? ਉਲਲੇਖ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

Q.11 Classify the various Coins of Bayana Hoards.

ਬਯਾਨਾ ਸੰਚਾਰ ਕੇ ਸਿਕਕਾਂ ਕੋ ਵਰਗੀਕ੃ਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

PART – C / खण्ड – स

Q.12 What do you understand by Money Economy?

मौद्रिक अर्थव्यवस्था से आप क्या समझते हैं?

Q.13 Write an essay on Antiquity of Indian Coins.

भारतीय मुद्राओं की प्राचीनता पर एक लेख लिखें।

Q.14 Discuss the various types of Kushana Coins.

कुषाणों के विभिन्न प्रकार के सिक्कों की विवेचना कीजिए।

Q.15 Write an essay on the Coins of Pal Dynasty.

पाल वंश के सिक्कों पर एक निबंध लिखिए।

Q.16 Discuss the various features of Sibi Coins.

सिबि सिक्कों के प्रमुख लक्षणों की विवेचना कीजिए।
